

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука
Бана Милосављевића 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920



REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka
St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail: kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о раду Агенције за осигурање Републике Српске
за период од 01.01. 2017. до 30.06.2017. године

Број: УО – 15/17

Датум: 14.09.2017. године

Бања Лука, септембар 2017. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ	4
1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	5
1.1. Мисија, визија и циљеви.....	5
1.2. Надлежности Агенције.....	6
1.3. Органи управљања и организациона структура.....	7
1.3.1. Органи управљања.....	7
1.3.2. Организациона структура.....	8
1.4. Законодавни оквир.....	10
2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ	11
2.1. Регулаторне активности.....	11
2.2. Надзорне активности и лиценцирање.....	11
2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења.....	11
2.2.2. Надзорне активности.....	14
2.2.3. Континуирани надзор.....	14
3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ	19
3.1. Омбудсман у осигурању/Одјељење за едукацију и заштиту потрошача.....	19
3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања.....	20
3.1.2. Едукација потрошача корисника услуга осигурања.....	21
3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања.....	21
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА	22
4.1. Унапређење супервизорских пракси.....	22
4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – Активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија.....	22
4.3. Информациони систем Агенције.....	24
4.4. Сарадња са другим институцијама.....	24
4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама.....	24
4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама.....	26
4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања.....	27

Табеле

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања.....	9
Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених.....	9
Табела 3: Преглед издатих дозвола и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године	13
Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, периоду од 01.01. до 30.06.2017. године	14
Табела 5: Информације/мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године	15
Табела 6: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године	17
Табела 7: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања.....	20
Табела 8: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима	21

Графикони

Графикон 1: Организациона структура Агенције	8
--	---

УВОДНА РИЈЕЧ

У овом извјештају даје се преглед регулаторних, надзорних и активности у вези са заштитом потрошача које је Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) проводила, у првом полугодишту 2017. године, у складу са својим законским надлежностима.

Агенција је основана законом, као самостални и независни регулаторно - надзорни орган који дјелује у циљу заштите права и интереса осигураника и других лица корисника осигурања, те општег унапређења тржишта осигурања. Агенција за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

Надзорне активности Агенције, у извјештајном периоду, заснивале су се на континуираном надзору и редовним контролама пословања учесника на тржишту осигурања. Активности континуираног надзора обављане су праћењем стања и трендова на тржишту осигурања, извршења наложених мјера, начина рада и финансијског положаја свих учесника на тржишту осигурања кроз анализу финансијских, актуарских, статистичких, надзорних и других извјештаја. Редовне контроле обављане су према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања. На основу спроведених контрола, Агенција је налагала различите надзорне мјере у складу са прописима.

У складу са законским овлашћењима, Агенција континуирано прати примјену прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности, те спроводи надзорне активности и у тој области.

Поред надзорних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању (осигураника, трећих оштећених лица и корисника осигурања), Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције, као и преко Омбудсмана у осигурању. У сврху повећања јавне свијести о улози и значају осигурања имовине, те давања савјета потрошачима у осигурању, издат је Информатор: „Заштита имовине кроз осигурање“, који је дистрибуиран путем дневних новина и објављен на интернет страници Агенције.

Значајан сегмент дјеловања Агенције представљају и едукативне активности, у оквиру којих је у сарадњи са Удружењем друштава за осигурање Републике Српске организован и семинар из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, а организована је и едукација и испитни рок за полагање стручног испита, потребног за добијање овлашћења за обављање послова заступника у осигурању и брокера у осигурању.

У сврху међународне идентификације, Агенција је поднијела пријаву за чланство у Међународној асоцијацији супервизора у осигурању (IAIS), иницирала потписивање споразума о сарадњи са надлежним супервизорима осигурања у Србији, Словенији и Аустрији, а интернет страница Агенције је од овог извјештајног периода доступна и на енглеском језику. Остварена је сарадња са бројним и различитим институцијама у Републици Српској, БиХ и иностранству, а посебно у оквиру Комитета за координацију финансијског сектора Републике Српске и CESEE иницијативе (Central-Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative).

Директор
Славен Дујаковић

1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција је основана 2006. године, Законом о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 и 47/17).

Агенција је самостална непрофитна институција Републике Српске, која за свој рад одговара Народној Скупштини Републике Српске. Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

1.1. Мисија, визија и циљеви

Мисија Агенције је провођење ефикасне регулације и надзора у области:

- осигурања (друштва за осигурање, посредници у осигурању) и
- добровољног пензијског осигурања (фондови и друштва за управљање),

с циљем заштите и обезбјеђења повјерења осигураника, трећих лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, уз стварање услова за стабилно и транспарентно функционисање тржишта осигурања у Републици Српској.

Визија је континуирани развој Агенције, као независног и модерног регулатора и надзорног тијела, у складу са најбољом праксом и међународним стандардима у овој области.

Агенција усклађује правила пословања и рада учесника на тржишту осигурања (друштва за осигурање, филијале друштва за осигурање из Федерације БиХ, заступници и брокери у осигурању, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и Заштитни фонд Републике Српске), као и правила и принципе надзора са међународно прихваћеним стандардима надзора у осигурању. Агенција врши надзор и предузима мјере потребне да се обезбиједи законитост рада и пословања учесника на тржишту осигурања.

У сарадњи са учесницима на тржишту осигурања у Републици Српској, Агенција предузима активности у циљу подизања свијести о потреби сталног унапређивања пословања и повећавања нивоа усклађености са стандардима и прописима у осигурању.

Дјеловањем Агенције на овим основама стварају се претпоставке да се у Републици Српској изгради стабилно, уређено и ефикасно тржиште осигурања, које корисницима обезбјеђује услуге осигурања, на квалитетан, поуздан и транспарентан начин.

Основни принципи на којима се заснива функционисање Агенције су:

- економичан и ефикасан приступ регулацији и надзору,
- објективан и непристрастан приступ у провођењу надзора,
- стандардизација надзорних процедура и
- транспарентност у обављању активности.

Стратешки циљеви Агенције су:

- изградња компетентности у надзору, отвореност ка конструктивној интеракцији са свим заинтересованим странама,
- стимулисање конкурентског окружења и помоћ у развоју саморегулације свих овлашћених учесника,

- регулација и надзор засновани на ризику - постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса, са накнадне контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљању тим ризицима,
- одржавање активне позиције у БиХ, примјена ЕУ и других међународних стандарда,
- повећање повјерења јавности у услуге и производе тржишта осигурања и добровољног капитализованог пензијског осигурања,
- изграђивање ефективне политике у области развоја и употребе људских ресурса,
- оптимизација структуре, процеса, процедура и развоја у вези са употребом информационих технологија.

1.2. Надлежности Агенције

У складу с правним оквиром, надлежности Агенције могу се груписати на регулаторне, надзорне и заштита и едукација потрошача у осигурању.

Агенција у оквиру својих регулаторних надлежности:

- доноси подзаконске прописе (правилнике, одлуке, наредбе, упутства и смјернице),
- анализира постојећу подзаконску регулативу, са аспекта промјена законског оквира и тржишних околности,
- покреће иницијативе за промјену закона из области осигурања и закона из других области који су од значаја за очување стабилности и развоја сектора осигурања,
- учествује у изради транспозиционих и корелационих табела у односу на директиве ЕУ у области осигурања, у сарадњи са другим надлежним органима и
- врши самопроцјену усклађености домаће регулативе са Основним принципима осигурања (ICP), издатим од Међународне асоцијације супервизора у осигурању (IAIS).

Надзорне надлежности Агенције су:

- надзор испуњености услова за оснивање друштава за осигурање и друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољних пензијских фондова,
- надзор испуњености услова за овлашћење и упис у регистре заступника и брокера у осигурању и овлашћених актуара,
- надзор испуњености услова неопходних за издавање разних одобрења/сагласности учесницима на тржишту осигурања,
- континуирани надзор (правни, финансијско-рачуноводствени и актуарски) учесника на тржишту осигурања, на основу анализа извјештаја и друге документације коју учесници на тржишту осигурања достављају Агенцији,
- редовне и ванредне контроле учесника на тржишту осигурања,
- надзор над пословањем Заштитног фонда Републике Српске,
- вођење прописаних регистара друштава за осигурање, заступника и брокера у осигурању, овлашћених актуара и добровољних пензијских фондова,

- размјена информација из области надзора са другим регулаторима финансијског тржишта у Републици Српској и Федерацији БиХ,
- сарадња и размјена информација са институцијама супервизије осигурања из земаља ЕУ, путем колеџа супервизора, а у циљу провођења надзорних активности друштава за осигурање који послују у оквиру групација осигураваача и
- развој Информационог система Агенције с циљем ефикаснијег спровођења основних функција.

Надлежности Агенције везане за заштиту и едукацију потрошача у осигурању су:

- континуирани надзор над постојањем и примјеном интерних процедура у друштвима за осигурање за продају осигурања (закључивање уговора) и за рјешавање одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума и сума осигурања,
- подстицај јачању повјерења јавности у услуге осигурања (путем Омбудсмана, едукацијом, превентивним дјеловањем и другим потребним мјерама),
- подизање јавне свијести о користима и потребама за осигурањем, као и ризицима покривеним осигурањем,
- едукација различитих категорија потрошача на тржишту осигурања,
- информисање надлежних органа и јавности о раду Агенције и стању на тржишту осигурања и
- сарадња и координација рада са другим надзорним органима финансијског сектора, ради очувања његове ефикасности, стабилности и обезбјеђења заштите права свих корисника финансијских услуга, у складу са Законом о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 49/09).

1.3. Органи управљања и организациона структура

1.3.1. Органи управљања

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, органи управљања Агенције су Управни одбор и директор.

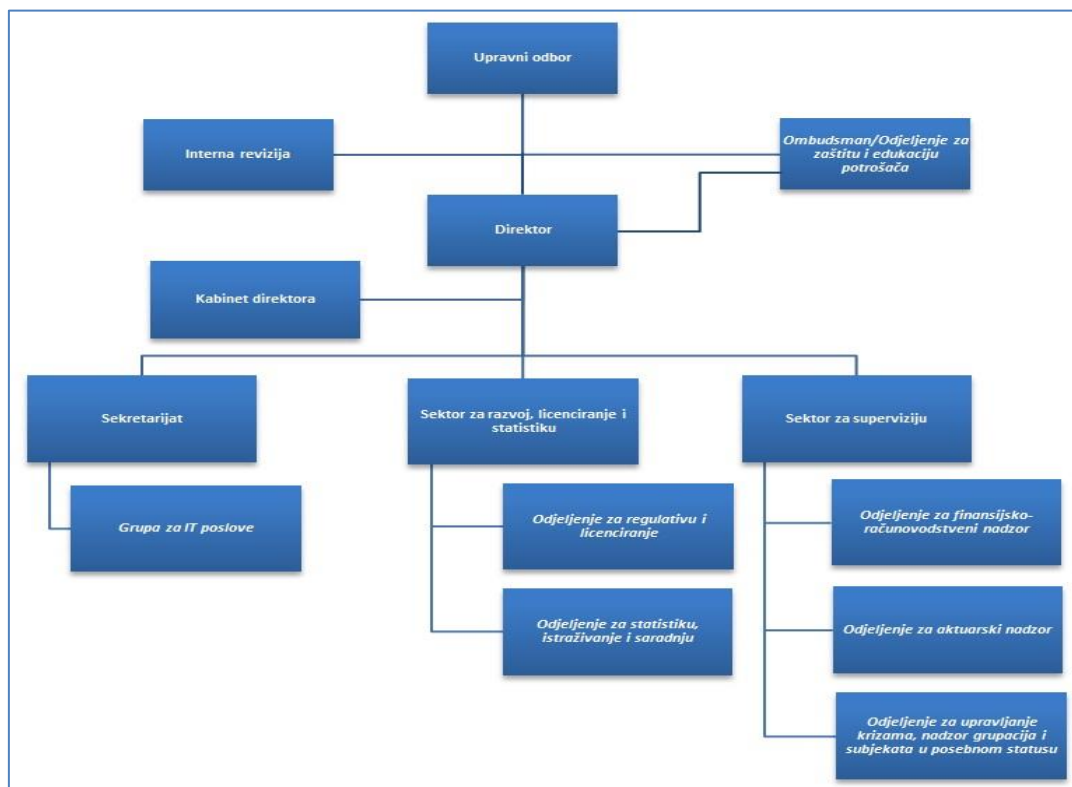
Управни одбор се састоји од предсједника и четири члана, које на приједлог Владе Републике Српске именује и разрјешава Народна Скупштина Републике Српске. Управни одбор је, у извјештајном периоду, засједао у саставу: др Дарко Радић, др Никола Војводић и Борис Дмитрашиновић. Наглашава се да је, дана 28.09.2015. године, једном од наведених чланова Управног одбора, истекао мандатни период на који је именован, а о чему је Агенција благовремено обавијестила Министарство финансија Републике Српске.

Директора Агенције, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна Скупштина Републике Српске. Директор се именује на период од четири године.

Директор Агенције води пословање Агенције, заступа и представља Агенцију, одговоран је за законит рад и пословање, организује активности Агенције и обавља друге послове, који су законским оквиром и Статутом стављени у надлежност директора.

1.3.2. Организациона структура

Организациона структура Агенције даје се у наставку.



Графикон 1: Организациона структура Агенције

Организациону структуру Агенције чине:

- Кабинет директора,
- Секретаријат са Групом за ИТ послове,
- Сектор за развој, лиценцирање и статистику, у чијем саставу су:
 - Одјељење за регулативу и лиценцирање и
 - Одјељење за статистику, истраживање и сарадњу;
- Сектор за супервизију, у чијем саставу су:
 - Одјељење за финансијско-рачуноводствени надзор,
 - Одјељење за актуарски надзор и
 - Одјељење за управљање кризама, надзор групација и субјеката у посебном статусу;
- Омбудсман/Одјељење за заштиту и едукацију потрошача.

У Агенцији је, на дан 30.06.2017. године, био запослен 31 радник, од чега је 27 запослених или око 87% са високом стручном спремом из области економије, права и електротехнике.

У наредним табелама даје се структура запослених у Агенцији:

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања

Р.Б.	Ниво образовања	Професионални назив	Број запослених
1.	ССС	Економски, административни и техничар електронике	4
2.	ВСС	дипл.економиста	14
		дипл.правник	8
		дипл.инж.електротехнике	1
Укупно:			23
3.	Мастер/магистар	економске науке	4
УКУПНО:			31

Извор: Агенција

Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених

Р.Б.	Специјалистичка и стручна знања	Број запослених
1.	Овлашћени актуари	4
2.	Овлашћени процјењивачи	5
3.	Овлашћени ревизор	1
4.	Овлашћени интерни ревизор	3
5.	Овлашћени рачуновођа	4
6.	Правосудни испит	1

Извор: Агенција

Етичким правилима и Правилником о пословној тајни детаљно су утврђене све обавезе, ограничења и одговорности предсједника и чланова Управног одбора, директора, као и свих запослених у Агенцији, а с циљем транспарентног рада и постизања већег степена повјерења на тржишту осигурања у Републици Српској.

У складу са Планом едукативних активности за 2017. годину, Агенција је наставила са јачањем стручних и професионалних капацитета. Запослени у Агенцији учествовали су на домаћим и међународним семинарима и симпозијумима на актуелне теме из области:

- развоја и надзора осигурања
 - глобално искуство микро осигуравања,
 - значај осигурања за управљање ризицима од природних катастрофа са посебним аспектом на поплаве,
 - примјена Солвентности II на дјелатност осигурања,
 - нови изазови за тржишта осигурања моторних возила,
 - изазови и пракса у надзору осигурања;
- актуарства
 - савети за развој актуарске професије у земљама евроазије и средњег истока;
- права осигурања
 - међународни CMR/SDR протокол и осигурање од одговорности превозника за робу приликом транспорта;

- финансија
 - практична примјена новог међународног оквира дјеловања интерне ревизије (IPPF) и ревизија информационих технологија,
 - спречавање прања новца и финансирања тероризма;
- функционисања јавне управе
 - јавне набавке,
 - примјена закона о раду и инспекцијски надзор у примјени Закона о заштити на раду у Републици Српској.

1.4. Законодавни оквир

Правни оквир, којим је уређен правни статус, надлежности и дјелокруг рада Агенције представљају следећи закони:

- Закон о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 и 47/17),
- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17),
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15),
- Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09) и
- Закон о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/09).

Поред законског оквира, Агенција доноси и подзаконске прописе који обезбјеђују ефикасну примјену закона из области осигурања.

Закони и подзаконски акти којима је уређен сектор осигурања, доступни су на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ

2.1. Регулаторне активности

Регулаторне активности Агенције имају за циљ очување стабилности и развој сектора осигурања у Републици Српској, а одвијале су се кроз:

- доношење нових подзаконских прописа и унапређење постојећих подзаконских прописа из области осигурања након извршене анализе међусобне усаглашености и усаглашености са достигнутим нивоом развоја сектора осигурања и
- учешће представника Агенције у изради нацрта закона који регулишу област осигурања.

Имајући у виду да је према Закону о друштвима за осигурање за доношење подзаконских прописа надлежан Управни одбор, те околности описане у поглављу 1.3.1 (*Органи управљања*) овог извјештаја, у извјештајном периоду није усвојен ни један подзаконски пропис који регулише обављање дјелатности осигурања из надлежности Управног одбора.

У складу са Правилником о условима за обављање послова и дјелатности посредовања у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 10/11), директор Агенције је донио:

- Одлуку о облику и садржају образаца захтјева који се подносе у складу са Правилником о условима за обављање послова и дјелатности посредовања у осигурању.

Овом одлуком је прописан облик и садржај образаца захтјева који се подносе за:

- издавање овлашћења за заступање и за посредовање у осигурању (за физичка лица заступнике и посреднике у осигурању),
- издавање дозвола за обављање дјелатности заступања у осигурању: друштву за заступање у осигурању, банци, микрокредитном друштву, Предузећу за поштански саобраћај Републике Српске „Поште Српске“ а.д. Бања Лука и предузетнику (предузетничкој радњи) и
- дозволе за обављање дјелатности посредовања у осигурању брокерском друштву у осигурању.

Агенција је путем својих представника, у извјештајном периоду, учествовала у изради приједлога Закона о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању и приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање, а који су усвојени на Осамнаестој редовној сједници Народне скупштине Републике Српске и објављени у Службеном гласнику Републике Српске, број: 47/17.

2.2. Надзорне активности и лиценцирање

2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења

У периоду од 01.01. до 30.06.2017. године Агенција је, у складу са законским овлашћењима, разматрала и рјешавала поднесене захтјеве за издавање:

- дозволе за рад друштву за управљање добровољним пензијским фондом,

- дозволе за рад и упис у регистар заступника у осигурању: физичких лица, самосталних предузетника за заступање у осигурању,
- дозволе за рад и упис у регистар посредника – брокера у осигурању - физичких лица,
- овлашћења за обављање актуарских послова и упис у регистар овлашћених актуара,
- сагласности за избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању,
- сагласности за избор независног ревизора друштва за осигурање,
- сагласности друштву за осигурање за емисију акција,
- сагласности у вези улагања средстава друштва за осигурање,
- сагласности за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање,
- упис организационог дијела друштва за осигурање.

Поред тога, Агенција је вршила уписе промјена података у регистрима, давала мишљења у вези с примјеном прописа из осигурања, те издала изводе из регистара Агенције и потврде/документе са траженим подацима за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе.

У вези са издавањем дозвола за рад и брисања из регистара, које Агенција води у складу са законом, вођен је 41 поступак, а чија структура је дата у *Табели 3*.

У складу са законским овлашћењима Агенција је, у извјештајном периоду, разматрала 38 захтјева за издавање сагласности и одобрења друштвима за осигурање, извршила 27 уписа промјена података у регистрима, те издала 30 мишљења (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања и 56 потврда/докумената/извода из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе, а што је представљено у *Табели 4*.

Табела 3: Преглед издатих дозвола и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године

Р.Б.	Опис	Број	Субјект/Напомена	Стање на дан 30.06.2017.године
1.	Издавање дозволе за рад друштву за управљање добровољним пензијским фондом	1 друштво за управљање добровољним пензијским фондом	Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука	1 друштво за управљање добровољним пензијским фондом
2.	Издавање дозвола, упис и брисање из регистра заступника и брокера у осигурању	13 заступника уписано у Регистар заступника - физичка лица 7 заступника брисано из Регистра заступника – физичка лица	<i>Актуелни подаци о заступницима доступни на интернет страници Агенције</i>	170 заступника - физичка лица
		1 предузетничка радња уписана у Регистар заступника 2 предузетничке радње брисане из Регистра заступника		32 предузетничке радње
		1 брокер у осигурању уписан у Регистар брокера – физичка лица 13 брокера у осигурању брисано из Регистра брокера – физичка лица	<i>Актуелни подаци о брокерима доступни на интернет страници Агенције</i>	131 брокер - физичка лица
		3 овлашћена актуара		36 актуара

Извор: База података Агенције

Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, периоду од 01.01. до 30.06.2017. године

Р.Б.	Опис	Број
1.	Сагласности за избор друштава за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању	9 захтјева (позитивно ријешени)
2.	Сагласности за избор независних ревизора друштава за осигурање	7 захтјева (позитивно ријешени)
3.	Сагласности друштвима за осигурање за емисију акција:	
	повећање основног капитала	1 друштво за осигурање (укупна вриједност емисије износи 500.000 КМ)
	смањење основног капитала ради покрића губитка	1 друштво за осигурање (11.179.500 КМ)
4.	Сагласности у складу са Правилником о улагању средстава друштава за осигурање	3 захтјева (позитивно ријешени)
5.	Сагласности за именовање лица на значајном положају	15 захтјева (14 позитивно ријешени, 1 поступак обустављен)
6.	Упис организационог дијела друштва за осигурање	2 захтјева (позитивно ријешени)
7.	Упис промјена у регистре код Агенције	27 уписа
8.	Мишљења (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања	30 мишљења
9.	Потврде/документи/изводи из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе	56 потврда/докумената/извода из регистра

Извор: База података Агенције

2.2.2. Надзорне активности

Надзорне активности Агенције, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године, заснивале су се на континуираном надзору и редовним контролама пословања учесника на тржишту осигурања. На основу ових активности Агенција је налагала различите надзорне мјере у складу са прописима.

2.2.3. Континуирани надзор

Активности континуираног надзора, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године, обављане су праћењем стања и трендова на тржишту осигурања, извршења наложених мјера, начина рада и финансијског положаја свих учесника на тржишту осигурања кроз анализу финансијских, актуарских, статистичких, надзорних и других извјештаја, које исти састављају и достављају Агенцији.

На основу података из достављених извјештаја сачињен је већи број информација и мишљења, датих у Табели 5, у којима су извршене:

- анализе појединих сегмената пословања учесника на тржишту осигурања и
- идентификација основних ризика у пословању појединих учесника на тржишту осигурања.

Наведене информације и извјештаји садрже и приједлоге за даље надзорне активности и мјере Агенције.

Табела 5: Информације/мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
1.	Информација о достављеним мишљењима овлашћених актуара на финансијске извјештаје и годишњи обрачун, политику саосигурања и реосигурања и на улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда	сва друштва за осигурање
2.	Информација о капиталу и испуњавању захтјева адекватности капитала друштава за осигурање на дан 31.12.2016. и 31.03.2017. године	сва друштва за осигурање
3.	Информација о обрачуну и улагању средстава за покриће техничких резерви на дан 31.12.2016. и 31.03.2017. године	сва друштва за осигурање
4.	Информација о проблемима из надзора - облици вантарифног попуста	сва друштва за осигурање и филијале друштава из ФБиХ
5.	Информација о утврђеним и отклоњеним неправилности у вези са улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, те адекватношћу капитала на дан 31.12.2016. године	6 друштава за осигурање
6.	Информација о извршењу Плана мјера за обезбјеђење адекватности капитала и средстава за потпуно покриће техничких резерви на дан 31.12.2016. године	1 друштво за осигурање
7.	Информација у вези са исказаним губитком, улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, те адекватношћу капитала на дан 31.12.2016. и 31.03.2017. године	1 друштво за осигурање
8.	Информација о пријави понашања друштва за осигурање на тржишту осигурања	1 друштво за осигурање
9.	Информација о одлукама Управног одбора друштва за осигурање	1 друштво за осигурање
10.	Информација о стању у друштву за осигурање након ванредне управе	1 друштво за осигурање
11.	Информација у вези са достављеним измјенама и допунама Статута	1 друштво за осигурање
12.	Информација у вези са улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда на дан 31.03.2017. године	1 друштво за осигурање
13.	Информација о поступању према рјешењу Агенције	1 филијала друштва из ФБиХ
14.	Информација о располагању средствима друштва за осигурање преко трансакционог рачуна	1 друштво за осигурање
15.	Мишљење на избор овлашћеног ревизора	7 друштава за осигурање
16.	Мишљење на емисију акција	1 друштво за осигурање
17.	Мишљење на програм рада за избор директора	1 друштво за осигурање
18.	Мишљење на план пословања	1 друштво за заступање 2 брокерска друштва

Извор: База података Агенције

2.2.3.1. Редовне и ванредне контроле

Редовне и ванредне контроле обављају се у просторијама Агенције (на основу достављених докумената) и у просторијама учесника на тржишту осигурања. Контроле се проводе према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања.

У складу са Планом редовних контрола за 2017. годину, Агенција је покренула 8 редовних контрола и то код:

- 3 друштва за осигурање,
- 3 филијале друштава за осигурање из ФБиХ,
- 1 брокерско друштво у осигурању и
- 1 друштво за заступање у осигурању.

Поред тога, завршено је и 6 редовних контрола учесника на тржишту осигурања, које су покренуте у 2016. години.

У овом извјештајном периоду, контроле су биле усмјерене на провјеру:

- извршења мјера из претходних контрола,
- обрачуна маргине солвентности, капитала и адекватности капитала,
- обрачуна резерви за штете,
- улагања средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда,
- политике реосигурања,
- процеса и ажурности рјешавања и исплате одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања (транзакције са повезаним лицима, ликвидност, процјене билансних и ванбилансних позиција са аспекта примјене подзаконског прописа Агенције, висине и покривености трошкова спровођења осигурања и др),
- примјене Правилника о правилима оснивања и пословања филијала друштава за осигурање у међуентитетском пословању,
- рада органа управљања учесника на тржишту осигурања,
- организације продаје осигурања и примјене тарифа и услова осигурања код закључивања уговора о осигурању,
- уговора о заступању и посредовању у осигурању,
- процедуралног усклађивања пословања са законским прописима,
- података који су предмет уписа у регистре који се воде код Агенције,
- поштивања прописаних правила извјештавања и обавјештавања Агенције,
- вођења евиденција о полисама осигурања и других интерних евиденција,
- аката пословне политике,
- примјене законских и подзаконских прописа, интерних аката и процедура у вези са спречавањем прања новца и финансирањем терористичких активности,
- обезбјеђености претпоставки на прикупљању, обради и чувању података у складу са Правилником о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају,
- контроле усклађености базе података,
- примјене Правилника о поступању друштва за осигурање у вези са притужбама и др.

У складу са законским овлашћењима, Агенција континуирано прати примјену прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности и спроводи надзорне активности. Агенција је, у извјештајном периоду, у оквиру провођења редовних контрола, извршила и провјеру примјене прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности код три обвезника.

У извјештајном периоду, у складу са препорукама FATF-а и Moneyval-а, ради испуњења обавеза из Акционог плана Босне и Херцеговине за отклањање недостатака у борби против прања новца и финансирања терористичких активности, извршене су допуне законских прописа из области осигурања са одредбама којим се уређује прање новца и финансирање терористичких активности на друштва за осигурање и посреднике и заступнике у осигурању, који обављају дјелатност животног осигурања. На овај начин додатно су ојачана овлашћења Агенције у погледу изрицања мјера из надзора, прекршајних и других санкција према друштвима за осигурање, посредницима и заступницима у осигурању, у случају непоштивања прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности.

На основу континуираног надзора и контрола изречен је већи број различитих надзорних мјера.

2.2.3.2. Мјере надзора

У наредној табели дат је сумарни приказ изречених мјера надзора, издатих прекршајних налога и поднесених захтјева за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године.

Табела 6: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 30.06.2017. године

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
	Налог за отклањање незаконитости/неправилности	
	Усклађивање улагања средстава за покриће техничких резерви са подзаконским актима у одређеном року	3 друштва за осигурање
	Доношење плана мјера за обезбјеђивање адекватности капитала	1 друштво за осигурање
	Забрана финансијских трансакција са одређеним правним лицима	3 друштва за осигурање
	Поштивање прописа који регулишу правила извјештавања и обавјештавања	1 друштво за осигурање 1 филијала из ФБиХ
	Налог за достављање финансијских и додатних извјештаја	3 друштва за осигурање 2 филијале из ФБиХ
	Налог за процјену и исправку билансних и ванбилансних позиција	1 друштво за осигурање
1.	Успостављање апликација информационог система у складу са прописима	1 друштво за осигурање
	Уређење процеса рјешавања одштетних захтјева	1 друштво за осигурање 2 филијале из ФБиХ
	Исплата обавеза по основу одштетних захтјева у прописаном року	1 друштво за осигурање
	Усклађивање пословања са прописима који регулишу посредовање у осигурању	1 филијала из ФБиХ
	Поштивање заједничких услова и тарифа	1 друштво за осигурање 2 филијале из ФБиХ
	Поштивање усвојених аката пословне политике	2 друштва за осигурање 2 филијале из ФБиХ
	Налог за исправку аката друштва за осигурање	1 друштво за осигурање
	Друге мјере у вези са резервисањем одштетних захтјева	1 друштво за осигурање

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
	Именовање лица задужено са сарадњу са Омбудсманом	1 друштво за осигурање
	Остали налози (упознавање управног одбора друштва са записником Агенције, именовање замјеника овлашћеног лица, обрачун доприноса на име превентиве, формирање одређених евиденција у складу са прописима, вршење трансакција путем рачуна, обустава издавања полиса без наплаћивања премије, књижења у складу са прописима из области рачуноводства, достављање обавјештења о сазивању сједнице Скупштине акционара, обрачун резервација на настале непријављене штете, усклађивање извјештаја са књиговодственим евиденцијама)	3 друштва за осигурање (6 налога) 3 филијале из ФБИХ (4 налога) 1 друштво за заступање (1 налог)
	Прекршајни налози (према друштву и директору)	
2.	Непоштовање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	1 друштво за осигурање 1 филијала из ФБИХ
	Непоштивање прописа о заједничким условима и премијском систему за осигурање од одговорности за моторна возила	1 друштво за осигурање
	Непоступање у складу са прописима који регулишу посредовање у осигурању	1 филијала из ФБИХ
	Захтјев за покретање прекршајног поступка	
3.	Непоштивање прописа о заједничким условима и премијском систему за осигурање од одговорности за моторна возила	1 друштво за осигурање (2 захтјева) 2 филијале из ФБИХ (2 захтјева)
	Непоштовање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	2 друштва за осигурање (2 захтјева)
	Недостављање обавјештења, извјештаја, података у складу са прописима	1 друштво за осигурање (1 захтјев)

Извор: База података Агенције

Агенција је, у извјештајном периоду, донијела рјешење о престанку ванредне управе у друштву за осигурање „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука, усљед престанка постојања разлога због којих је ванредна управа била уведена.

О уоченим неправилностима у пословању појединих друштава за осигурање обавијештени су и други органи да, у складу са њиховим надлежностима, предузму мјере и активности на отклањању истих (надлежно тужилаштво, Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске и др).

3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ

Поред надзорних и регулаторних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању (осигураника, трећих оштећених лица и корисника осигурања), Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције, као и преко Омбудсмана у осигурању.

Потрошачи су се обраћали Агенцији подношењем притужби, жалби, упита, захтјева за надзор и других поднесака, те путем посебне е-mail адресе (*potrosaci@azors.rs.ba*) отворене у сврху информисања потрошача о свим битним питањима везанима за област осигурања. Агенција је запримила 6 писаних поднесака.

Истиче се да Агенција не може да предузима радње којима се мијеша у надлежности друштва за осигурање за утврђивање обавезе на исплату одштете или осигуране суме, висине исплаћених или спорних износа, као ни радње којима се уплиће у судски поступак у појединачним случајевима. Такође, Агенција не може давати савјете ни препоруке у вези са услугама осигурања нпр. који уговор о осигурању је најбоље закључити и са којим друштвом за осигурање.

3.1. Омбудсман у осигурању/Одјељење за едукацију и заштиту потрошача

Омбудсман у осигурању је вансудски начин рјешавања спорова из осигурања који обухвата различите радње које се предузимају ради рјешавања спора вансудски, у ком циљу може: утврђивати да ли је у процесу обраде захтјева кршен Кодекс пословне етике друштава за осигурање, посредовати међу странама у спору, доносити препоруке за једну или обе стране у спору, предлагати начин рјешавања спорова, али не може доносити коначне одлуке о имовинско-правним захтјевима, јер су исте у искључивој надлежности суда.

Поред наведеног Омбудсман у осигурању у својству руководиоца одјељења за едукацију и заштиту потрошача заприма и друге поднеске усмене и писане: притужбе, жалбе, обавјештења и друге акте, у којима се наводе спорна питања у односима са друштвом за осигурање, као и захтјеве за давање информација¹.

Разлози због којих су се потрошачи услуга осигурања обраћали Омбудсману/Одјељењу за едукацију и заштиту потрошача, у периоду 01.01. до 30.06.2017. године, су сљедећи:

- питања како да остваре права из осигурања,
- незадовољство висином понуђене накнаде штете/одштете,
- неблаговремене исплате или неплаћање неспорног дијела штете,
- незадовољство исплатом неспорног дијела штете без сагласности оштећеног/осигураника,
- остваривање права по основу осигурања од посљедица несрећног случаја/незгоде,

¹ Дјелокруг рада Омбудсмана, утврђен је Законом о друштвима за осигурање, Правилима поступка Омбудсмана у осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број: 10/09), Кодексом пословне етике друштава за осигурање – објављен на интернет страници, Правилником о заштити потрошача услуга осигурања и Омбудсману у осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број: 65/13 и 75/13), Статутом Агенције ("Службени гласник Републике Српске", број: 2/15 и 76/16) и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Агенцији.

- незадовољство утврђиваним степеном инвалидности код осигурања од посљедица несрећног случаја/незгоде,
- недостатак информација о условима осигурања и проблеми у вези реализације уговора о осигурању отплате готовинских кредита од ризика смрти, неспособности за рад и незапослености корисника кредита.

У извјештајном периоду запримљено је 48 разних писаних поднесака (притужби и приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова и др). Поред наведеног, странке су се обраћале доласком у просторије Агенције и путем телефона, те добиле одговарајуће информације и савјете и са друштвом за осигурање ријешиле неспоразум или спор без формално поднесеног приговора, односно покренутог поступка за вансудско рјешавање. На тај начин остварено је 139 усмених комуникација.

3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања

У складу са Правилима поступка Омбудсмана у осигурању и Правилником о заштити потрошача услуга осигурања и омбудсману у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 65/13 и 75/13), од 48 писаних поднесака поднесених у извјештајном периоду, услове за поступање Омбудсмана у осигурању² испунило је 39 поднесака.

У наредној табели дата је структура приговора по врстама осигурања:

Табела 7: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања

Р.Б.	Врста осигурања	30.06.2016.		30.06.2017.	
		Број приговора	(%)	Број приговора	(%)
1.	Осигурање од одговорности за моторна возила	44	75,9	25	64,0
2.	Осигурање возила-каска	3	5,2	1	2,6
3.	Осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде	6	10,3	6	15,4
4.	Осигурање живота	0	0,0	6	15,4
6.	Здравствено осигурање	0	0,0	1	2,6
7.	Осигурање имовине од пожара и природних сила	3	5,2		0,0
8.	Осигурање кредита	2	3,4	0	0,0
УКУПНО:		58	100,0	39	100,0

Извор: База података Агенције

У структури писаних приговора, најзначајније учешће су имали приговори у врсти осигурања: обавезно осигурање од одговорности за моторна возила, а што је у складу са учешћем премије ове врсте осигурања у укупној премији, при чему су подносиоци била трећа оштећена лица.

У наредној табели дат је преглед начина рјешавања по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима.

²Приговор је акт којим се покреће поступак вансудског рјешавања спора из осигурања код Омбудсмана у осигурању. Процесна претпоставка да се овај поступак покрене је, између осталог, да се странка претходно обратила друштву за осигурање у интерном жалбеном поступку, приговором/жалбом/притужбом поводом поднесеног одштетног захтјева/захтјева за исплату накнаде из осигурања, да није задовољна како је њен захтјев ријешен, а са циљем да избјегне судски поступак.

Табела 8: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима

Начин рјешавања	Број
Донесена одлука којом је: утврђено кршење Кодекса пословне етике друштава за осигурање у Републици Српској и предложено друштву за осигурање да исто отклони; странци предложен начин рјешавања спора, одржана медијација итд.	12
Није у надлежности (од Омбудсмана тражено да донесе одлуку о постојању правног основа или висине штете тј. да мериторно ријеша спор што није у његовој надлежности) а није утврђено кршења Кодекса	8
Донесена одлука да друштво за осигурање није прекршило Кодекс пословне етике	4
Прослијеђено друштву за осигурање на надлежно поступање – преурањен приговор за поступање Омбудсмана	9
Прослијеђено на надзор стручним службама Агенције	6
Приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова укупно:	39
Остали поднесци	
Обавјештења о поступцима код других надлежних тијела и сл.	4
Одговори на питања	5
Остали поднесци укупно:	9
УКУПНО:	48

Извор: База података Агенције

3.1.2. Едукација потрошача корисника услуга осигурања

Омбудсман у осигурању је била и предавач на једнодневном припремно - едукацијском програму за полагање стручног испита за посреднике у осигурању, у организацији Агенције, са темом „Заштита потрошача корисника услуга осигурања и Омбудсман у осигурању“.

3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања

Друге активности Омбудсмана у осигурању односе се на провјеру поступања друштава за осигурање у вези са притужбама, у складу са Правилником о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама ("Службени гласник Републике Српске", број: 10/15).

Из достављених извјештаја друштава за осигурање произилази да су се притужбе, које су осигураници упућивали друштвима за осигурање, односиле на рјешавање захтјева из уговора о осигурању (висину штете/накнаде из осигурања) у врстама: осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде, каско осигурање моторних возила, осигурање имовине и осигурање од аутоодговорности³, те у дијелу и на управљање процесима у друштву за осигурање.

Као члан Радне групе за израду Програма за заштиту потрошача у Републици Српској за 2017 - 2018. годину, именована Рјешењем Владе Републике Српске, Омбудсман у осигурању учествовала је у изради наведеног програма. Програм за заштиту потрошача за 2017 - 2018. годину, објављен је у „Службеном гласнику Републике Српске“, број: 39/17.

³ Правилник о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама не регулише поступање друштава по притужбама/приговорима трећих оштећених лица из уговора о осигурању од одговорности за моторна возила и осталих обавезних осигурања од одговорности.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

4.1. Унапређење супервизорских пракси

Агенција је, у циљу повећања квалитета и ефикасности надзорних активности, наставила са активностима унапређења и стандардизације надзорних процеса.

У том сегменту рада Агенције, у овом извјештајном периоду, фокус је био на развоју методолошког оквира за:

- спровођење континуираног надзора у смислу интерног регулисања начина провјере и обраде извјештаја/података који се Агенцији достављају путем Информационог система, те врсте и начина обрачуна показатеља који ће служити за превентивно дјеловање, у смислу идентификовања потребе за ванредним регулаторним и надзорним активностима Агенције и
- формирање базе статистичких и финансијских података и показатеља на нивоу сектора осигурања у сврху праћења развојних трендова и идентификовање системских ризика, те потребе за регулаторно дјеловање.

Развој наведеног методолошког оквира је заснован на једном од стратешких циљева Агенције, и то: „регулација и надзор заснован на ризику – постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса са накнадне контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљање тим ризицима“, те ће се активности његовог развоја одвијати истовремено са обављањем редовних активности континуираног надзора учесника на тржишту осигурања и развоја регулаторног оквира.

Унапређење супервизорских пракси, које проводи Агенција, заснивало се на сарадњи са другим надзорним органима финансијског система у Републици Српској и то са аспекта размјене података и информација потребних за извршење конкретних надзорних мјера.

Истиче се да и даље постоји потреба, идентификована у претходним извјештајним периодима, за побољшање координиране оперативне сарадње са другим институцијама Републике Српске, као што су Републички инспекторат, Пореска управа и Министарство унутрашњих послова Републике Српске, а у сврху ефикаснијег уређивања тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности.

4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – Активности у вези са постепеним увођењем система слободно одређивања цијена/премија

У контексту припреме за либерализацију тржишта осигурања од аутоодговорности, треба истаћи да је Законом о обавезним осигурањима у саобраћају регулисан прелазак на слободно одређивања цијена/премија обавезног осигурања од аутоодговорности након истека рока од осам година, а на тзв. дјелимичну либерализацију (самостално одређивање премија уз претходну сагласност Агенције) након истека рока од пет година од дана ступања на снагу овог закона. Надаље, регулисано је и да ће

се, у периоду од пет година од ступања на снагу, примјењивати заједничка тарифа премија и цјеновник за обавезно осигурање од аутоодговорности⁴.

Такође, овим законом, за разлику од претходног, регулисано је да друштва за осигурање самостално доносе сопствене услове осигурања за обавезно осигурање од аутоодговорности. На овај начин друштва за осигурање имају могућност за стварање конкурентских предности на тржишту осигурања, али у оквирима прописаним законом и подзаконским прописом који регулише минималан садржај услова и полисе осигурања од аутоодговорности за штете проузроковане трећим лицима⁵.

Доношењем сопствених услова за обавезно осигурање од аутоодговорности, друштва су ушла у припремну фазу либерализације у овој врсти осигурања.

Надаље, Агенција је, у току редовних контрола које су покренуте у овом извјештајном периоду, вршила и контроле успостављања база података у складу са:

- Правилником о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 59/16) и
- Упутством о облику и начину формирања база података за обавезна осигурања у саобраћају (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/).

Подаци дефинисани у овим прописима су у функцији формирања статистичке базе која ће се користити за израду тарифа премија обавезног осигурања од аутоодговорности у условима слободног одређивања премије. Наглашава се да база података, формирана са сврхом стварања претпоставки за слободно одређивање премија осигурања, подразумева адекватне податке са становишта врсте и обухвата истих, али и расположивост података за дужи временски период. Стога је циљ наведених контрола превентивно дјеловање, односно утврђивање да ли су базе података о уговорима о осигурању од аутоодговорности и о штетним догађајима из основа уговора о осигурању од аутоодговорности, за 2017. годину, као прву годину прикупљања података, успостављене у складу са наведеним подзаконским актима. На овај начин Агенција дјелује и едукативно, те ствара претпоставке за формирање стандардизованих/упоредивих база података на основу којих се моћи израђивати тарифе премија осигурања од аутоодговорности базиране на ризику, а у складу са препорукама из извјештаја добијених као резултат пројекта Свјетске банке: “БиХ 10295: Либерализација тржишта осигурања од аутоодговорности”⁶.

Поред наведеног, Агенција у континуитету спроводи и остале активности које на непосредан или посредан начин омогућавају боље предуслове за либерализацију цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности, и то:

- јачање капитала друштава за осигурање и побољшање обрачуна и покрића техничких резерви кроз појачани надзор, те
- промјена надзорног фокуса, са праћења примјена тарифа на нивоу појединачних уговора – полиса, на исплату штета, правилно вредновање активе и пасиве (посебно техничких резерви) у складу са међународним рачуноводственим стандардима и другим прописима, капиталну адекватност и покриће техничких резерви.

4 Одлука о заједничкој тарифи премија и цјеновнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15) усвојена је у новембру 2015. године.

5 Одлука о минималном садржају услова и полисе осигурања од аутоодговорности за штете проузроковане трећим лицима је објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“, број:101 /15.

6 Пројекат се реализовао у облику техничке помоћи Свјетске банке, односно FIRST initiative у којој учествује Свјетска Банка, путем IBRD и IDA, заједно са Међународним монетарним фондом.

4.3. Информациони систем Агенције

Информациони систем Агенције обухвата: Информативни центар, канцеларијско пословање, вођење регистара, евиденцију надзора, електронско извјештавање друштава за осигурање и других овлашћених учесника на тржишту осигурања (е-форме), статистику и информисање јавности и друге помоћне електронске евиденције које су развијене за специфичне пословне процесе.

Агенција је највећи дио својих административних, опшних и кадровских евиденција организовала у електронском облику, тако да су различити пословни процеси подржани одговарајућим апликацијама које су израђене властитим развојем. Уз стално учешће запослених, врше се дораде апликација у циљу унапређења и израде нових.

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање и Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању Агенција води одговарајуће регистре:

- друштва за осигурање,
- филијала друштва за осигурање из ФБиХ,
- посредника,
- овлашћених актуара.

Наведени регистри су јавни, воде се у електронском облику, а дио података је непосредно доступан јавности преко интернет странице Агенције. Усклађивање ових регистара, са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење, врши се континуирано.

У извјештајном периоду извршено је усклађивање и унапређење дијела информационог система који се односи на електронско извјештавање друштава за осигурање и других овлашћених учесника (е-форме).

Континуирано се врши усклађивање свих апликација које у свом пословању користи Агенција са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење.

4.4. Сарадња са другим институцијама

4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама

Настављена је сарадња, успостављена у претходним извјештајним периодима, са министарствима у Влади Републике Српске, а посебно са: Министарством финансија Републике Српске, Министарством за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске и Министарством унутрашњих послова Републике Српске.

Сарадња са Министарством финансија Републике Српске и Министарством за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске одвијала се кроз извјештавање:

- на другом састанку Одбора за стабилизацију и придруживање између ЕУ и БиХ,
- на првом састанку Пододбора за економска и финансијска питања и статистику у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању,
- о активностима из Акционог плана реализације препорука са првог састанка Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању,

- о активностима из Републичког акционог плана реализације препорука Европске комисије из извјештаја о БиХ и
- за припрему OECD Публикације о прегледу конкурентности у југоисточној Европи под називом „Конкурентност у југоисточној Европи: Перспективе политика 2018“.

У току извјештајног периода, успостављен је још један облик сарадње са Министарством финансија Републике Српске и Министарством за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске, а у вези са системом координације процеса европских интеграција у БиХ и припреме одговора на Упитник Европске комисије.

Поред наведеног, сарадња са Министарством финансија Републике Српске одвијала се и кроз:

- активности Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске (у даљем тексту: Комитет) и
- учешће представника Агенције у изради Закона о заступању у осигурању и посредовања у осигурању и реосигурању и Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање.

У оквиру активности Комитета, Агенција је сарађивала и са Агенцијом за банкарство Републике Српске и Комисијом за хартије од вриједности Републике Српске и то кроз размјену података и информација неопходних за провођење надзора и мјера из надзора које је Агенција изрекла друштвима за осигурање.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Српске заснивала се на достављању информација и података у складу са законом, а у сврху заштите интереса осигураника и трећих оштећених лица и очувања стабилности сектора осигурања.

Сарадња Агенције са другим институцијама сектора осигурања из БиХ заснивала се на законом успостављеној обавези:

- достављања статистичких података Агенцији за осигурање у БиХ, потребних за израду билтена „Статистика тржишта осигурања БиХ“ и
- размјене информација, добијених у надзору пословања филијала друштава са сједиштем у другом ентитету, са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ.

Агенција путем свог представника у Радној групи за извјештавање и имплементацију међународних обавеза из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, именованог од стране Владе Републике Српске, прати и извјештава о активностима у вези са провођењем међународних обавеза из ове области. Поред наведеног, Агенција у складу са закључком Владе Републике Српске учествује у раду радних тијела која проводе: Процјену пријетње од ризика прања новца и финансирања тероризма у Босни и Херцеговини.

Агенција је, у току извјештајног периода, наставила сарадњу и са Бироом зелене карте у Босни и Херцеговини, на начин да је именовани представник Агенције присуствовао 5. састанку Координационог одбора за провођење мјера смањења нерегистрованих/неосигураних моторних возила.

Агенција је, ради унапређења и даљег развоја дјелатности осигурања у Републици Српској, наставила сарадњу са Удружењем друштава за осигурање Републике Српске, у оквиру које је одржано више радних састанака на тему очувања стабилности сектора осигурања, идентификована потреба измјене

прописа који регулишу садржај и форму финансијских извјештаја друштава за осигурање, те одржана едукација из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности.

4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама

У оквиру сарадње са иностраним институцијама, у извјештајном периоду, остварена је сарадња са:

- Агенцијом за надзор осигурања Републике Словеније и Хрватском агенцијом за надзор финансијских услуга, кроз учешће на конференцији о надзору осигурања са темом: „Изазови и пракса надзора друштава југоисточне европе“,
- супервизорима у оквиру CESEE иницијативе (Central-Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative) кроз учешће на састанку на којем су размјењена искуства о новим трендовима у надзору и пословању друштава за осигурање у земљама чланицама иницијативе, те размјењене дилеме у вези са примјеном нове директиве ЕУ о дистрибуцији осигурања и новим каналима продаје, као и надзору и законском и подзаконском регулисању посредовања у осигурању.

Агенција је поднијела пријаву за чланство у Међународној асоцијацији супервизора у осигурању (IAIS), те је у фази преговора око приступања овој асоцијацији.

У складу са одредбама члана 18. став 4. Закона о друштвима за осигурање, Агенција је иницирала потписивање споразума о сарадњи са иностраним супервизорима осигурања који су надлежни за надзор друштава за осигурање чија супсидијарна друштва (кћерке) послују у Републици Српској, и то са Народном банком Србије (НБС), Агенцијом за надзор осигурања у Словенији (AZN) и Надлежним институцијом за надзор финансијског тржишта у Аустрији (FMA).

У сврху међународне идентификације Агенције, интернет страница Агенције је од овог извјештајног периода доступна и на енглеском језику (www.azors.rs.ba/azors/eng/).

Сарадња са иностраним институцијама и струковним удружењима остваривана је и путем учешћа представника Агенције на:

- XV међународном симпозијуму, у организацији Удружења актуара Србије и Економског факултета у Београду, на тему: „Изазови и перспективе развоја тржишта осигурања – 15 година послје“, у оквиру којег је представник Агенције представио развој тржишта осигурања Републике Српске у периоду од 2001. до 2016. године,
- IV конференцији о надзору осигурања, у организацији Хрватске агенције за надзор финансијских услуга и Агенције за надзор осигурања Републике Словеније, на тему: „Изазови и пракса надзора друштава југоисточне Европе“,
- конференцији у организацији Међународне асоцијације актуара (IAA) организованог у сврху давања савјета за развој актуарске професије у земљама евроазије и средњег истока,
- међународном форуму из осигурања (IIF) у организацији Media XPRIMM групе на тему: „Нови изазови у осигурање моторних возила у централној и источној Европи“
- 28. сусрету осигуравача и реосигуравача (COPC) на тему: „Импликације примјене Солвентности II на дјелатност осигурања“, у оквиру којег је остварен контакт и сарадња са представницима супервизора и струковних удружења из земаља региона.

Сарадња са супервизорима из окружења заснивала се и на раду у оквиру Колеџа супервизора Триглав групе, у којој учествују супервизори држава у којима послују друштва за осигурање из Триглав групе, а у координацији Агенције за надзор осигурања Републике Словеније.

4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања

Као и претходних година, Агенција је организовала едукацију и испитни рок за полагање стручног испита, потребног за добијање овлашћења за обављање послова заступника у осигурању и брокера у осигурању. Едукација је обухватала програм предвиђен прописима. Стручни испит су положила 42 кандидата, а имена кандидата који су положили стручни испит објављена су на интернет страници Агенције.

У циљу успјешније примјене прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности, Агенција прати и утврђује потребе за едукацијом обвезника из области осигурања, те у сарадњи са другим институцијама Републике Српске и струковним удружењима организује семинаре и радионице из ове области. За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је у извјештајном периоду организовала:

- Семинар из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, на тему: „Методологија за испуњавање FATF и MONEYVAL препорука“ у сарадњи са Удружењем друштава за осигурање Републике Српске.

У оквиру активности повећања јавне свијести о значају осигурања, Агенција је узела учешће на округлима столовима на сљедеће теме:

- „Значај осигурања за управљање ризицима од природних катастрофа са посебним акцентом на поплаве“ организованим у склопу пројекта којег имплементира развојни програм Уједињених нација (UNDP) и
- „Елементарне непогоде и осигурање у пољопривреди (сектор воће и поврће)“ одржаном у склопу пројекта FARMA II, у организацији америчке агенције за међународни развој (USAID).

Агенција је издала Информатор бр. 5: „Заштита имовине кроз осигурање“. У Информатору су представљене главне карактеристике осигурања имовине од пожара и осталих штета на имовини, са савјетима потрошачима у вези закључивања ових врста осигурања. Информатор је објављен на интернет страници Агенције, а грађанима је учињен доступним дистрибуцијама путем дневних новина.

Агенција је у сарадњи са спољним партнером („COFUS Assistance & Consulting“ д.о.о. Бања Лука) покренула активности спровођења едукативног програма за грађане Републике Српске, из области осигурања, у сврху промоције значаја и потребе осигурања код становништва у Републици Српској. Ове активности ће се реализовати у току 2017. године.

Информисање и едукација учесника на тржишту осигурања и јавности вршена је и путем интернет странице Агенције, и то кроз редовно објављивање:

- статистичких података о тржишту осигурања,
- извјештаја о стању у сектору осигурања и извјештаја о раду Агенције и
- усвојених подзаконских аката и подзаконских аката у припреми.